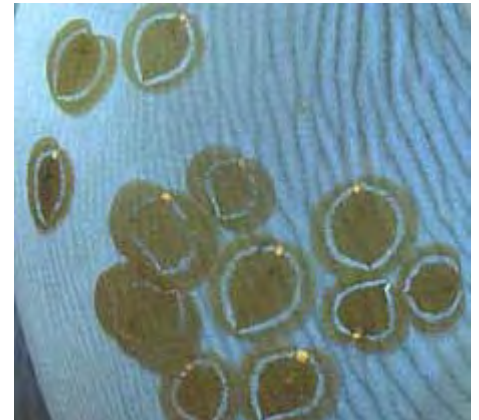

Bestrijding van planaria (Plathelminthes)

door Peter Huber, Aquatechonline

Ruim twee jaar geleden had ik pech dat mijn rifaquarium (250x70x70), na het inbrengen van enkele stukken "levend steen", met rode planaria "besmet" werd. Aanvankelijk deed ik na de ontdekking van deze bruinrode beestjes, er niets tegen; trouwens, ik wist ook niet wat ik er tegen kon doen. Bovendien leek het allemaal niet zo erg. Een aantal weken na de eerste ontdekking bleek mijn bak (vrijwel in een nacht) totaal besmet te zijn met deze platwormpjes. Bijna alle lagere dieren, maar ook de bodem en de decoratie waren bezaaid met planaria; lederkorallen, kolonienanemonen (Palythoa), olifantsoren (Discosoma), het koraal *Clavularia viridis* en vele andere dieren werden dan als het ware verstikt door planaria.

Planaria's zijn platwormpjes die in gigantische hoeveelheden kunnen voorkomen.

Actie

Er restte mij niets anders dan in actie te komen. Het afzuigen via een dun luchtslangetje bracht maar even succes, want enkele uren nadien zaten de lagere dieren weer onder de planaria. Het leek wel of ik er niets aan had gedaan. Wellicht toch te laat voor een manuele bestrijding? Uit wanhoop bracht ik een aantal vissen in de bak; een paartje dwergpitvisjes (*Synchiropus ocellatus*) en twee dwerglipvissen (*Pseudocheilinus hexataenia*). In aquariumkringen had ik gehoord dat deze soorten planaria op hun menu hadden staan.

Helaas kan ik u verzekeren dat ik deze vissen de eerste planaria nog moet zien eten!

Op een goede dag las ik in de "Meerwasser-Atlas" (1992) een paragraaf over het bestrijden van planaria middels een chemisch preparaat met de naam "Concurat L".

Over het in handen krijgen van het middel kan ik enkele A4-tjes volschrijven, maar na het nodige speurwerk was ik eindelijk in staat het begeerde middelje via Duitse kanalen in handen te krijgen.

Ik ging direct aan de slag en volgde daarbij precies de werkwijze die in het genoemde boek staat beschreven. Eerst zoveel mogelijk planaria afzuigen (dit is van zeer groot belang) omdat tijdens het afsterven van planaria een bruinrode "sap" vrijkomt dat vaak dodelijk is voor sommige vissen. Ik maakte een dosering volgens het advies van de auteur die in mijn geval op neer kwam dat ik 10gr. in zeewater oploste en aan mijn aquarium toevoegde; ik wachtte nog één a twee minuten, tot dat ik zeker kon zijn dat het middelje via de stromingspompen goed met mijn aquariumwater vermengd was, en zette daarna de stromingspompen, het koolfilter, afschuimer en ozonisator uit en wachtte nu vol spanning af wat er gebeuren ging.

Reeds na enkele minuten kwam er leven in de beestjes, of beter; ze begonnen als het ware voor hun leven te "rennen"..... te laat; na ongeveer 10 minuten was er geen levende planaria meer te bekennen.

Eieren

Helaas zijn bij deze eerste behandeling 4 *Chromis viridis* gestorven. Dit bleek echter een uniek incident te blijven, achteraf gezien bleek namelijk dat ik toch te onzorgvuldig met het afzuigen van planaria was. Inmiddels is deze methode vele keren bij zeeaquariumvrienden met succes en zonder verliezen toegepast. Opmerkelijk is het feit dat de lagere dieren zoals doopvontschelpen (*Tridacna* sp.), *Acropora*-koraal en kokerwormen absoluut niet reageerden op deze behandeling.

Achteraf bleek er toch enkele planaria de behandeling van aquarium overleefd te hebben, want na enkele maanden was het opnieuw besmet. Nu weet ik dat planaria zich alleen delen, maar waarschijnlijk zetten ze ook eieren af die na ongeveer een week uitkomen. Deze eieren werden dus niet door genoemd middelje aangetast. Tegenwoordig de dag doe ik na de eerste ingreep, ca. zeven dagen later, een nabehandeling, voor de nabehandeling is een halve dosering voldoende.

Inmiddels weet ik ook dat de geadviseerde eerste dosering van 0,8 gram op 100 liter niet noodzakelijk is. Doseringen van 0,4gr/l leverden hetzelfde resultaat op. Wel herhaal ik met klem twee belangrijke voorwaarden voor succes; zoveel mogelijk planaria verwijderen voor dat u met een behandeling begint. Op deze manier wordt het vrijkomende, toxisch werkende sap, van de stervende planaria tot een minimum gereduceerd en als tweede aandachtspunt; een nabehandeling is noodzakelijk om een herbesmetting te voorkomen.

 Nota: Germain Leys schreef zijn ervaringen met Cocurat L neer in een tweedelig artikel op www.reefsecrets.org
 Bij de artikels klikken op Ziekten/Plagen